

ZIN EN ONZIN VAN EEN OPENBAAR ZORGBEDRIJF

In de ouderenzorg staan de openbare en de private sector als concurrenten tegenover elkaar. Dat vraagt om een goede regeling.

De residentiële ouderenzorg kent zowel openbare, private non-profit- als private for-profitspelers. Volgens een studie van de KU Leuven ligt het gemiddelde nettoresultaat in de rusthuissector op meer dan 2 euro verlies per dag per woongelegenheden. Dat geldt echter vooral voor de openbare instellingen. Drie kwart van de verlieslatende instellingen is in handen van de overheid. De bedrijfskosten liggen er het hoogst, en de opbrengsten (dagprijzen en dagforfaits van het Riziv) zijn er het laagst. Deze situatie is maatschappelijk steeds moeilijker te verantwoorden en zet de openbare besturen meer en meer aan om andere scenario's te volgen. In deze sector bevindt de openbare sector zich immers in een concurrentiële positie tegenover de andere marktspelers.

Eén van deze mogelijkheden is de oprichting van een lokaal of regionaal 'zorgbedrijf'. De openbare sector organiseert zich dan zo dat hij bedrijfseconomisch aanleunt bij de wijze waarop grote spelers in de private sector werken. Om te overleven in de huidige 'struggle for life' worden aanpassingen doorgevoerd in de governancestructuur, het management, de rechtspositie van het personeel, de commerciële aantrekkingskracht, enzovoort. Zo'n zorgbedrijf kan zich beperken tot één of meerdere woonzorgcentra, of bijvoorbeeld ook het geheel van de thuiszorgdiensten omvatten. Meer en meer zien we in de praktijk dat een zorgbedrijf past in de zogenoemde inkanteling van het OCMW in de gemeente, zoals de Vlaamse regering dat wil. Een belangrijk deel van de dienstverlening van het OCMW wordt 'op afstand geplaatst' onder de vorm van een verzelfstandigde entiteit.

Uit diverse casussen (Zorgbedrijf Antwerpen, Zorg-

bedrijf Roeselare, Zorgbedrijf Meetjesland, Zorgbedrijf Waasland, ...) blijkt dat we te maken met een uiterst complexe materie, die op een deskundige en multidimensionale wijze moet worden benaderd. Diverse aspecten zijn belangrijk:

- Wat is de strategische visie over de rol van de overheid in de exploitatie van openbare woonzorgcentra?
- Op welke wijze worden de woonzorgvoorzieningen ingebed in de evolutie en toepassing van het woonzorgdecreet?
- Hoe wordt politiek-maatschappelijk omgegaan met aanhoudende exploitatieverliezen?
- Is er ruimte om efficiëntiewinsten te realiseren met behoud van een kwaliteitsvolle werking? Welk soort organisatie en managementstructuur is hiervoor aangewezen?
- Wat is de impact op de rechtspositie van het personeel?
- Hoe wordt bij de oprichting van een zorgbedrijf omgegaan met het bestaand patrimonium en met toekomstige investeringen?
- Wat is de impact op de besluitvormingsmechanismen bij toetreding tot een zorgbedrijf?

De hele sector is in beweging en zoekt schaalvoordelen, ook in de openbare sector. De vraag is niet of de openbare voorzieningen financieel vergelijkbaar zijn met andere voorzieningen in de sector, maar wel tot op welke hoogte dit het geval is. Verschillen tussen de openbare sector en de private zijn zeker mogelijk, maar moeten op een gepaste wijze worden blootgelegd en verantwoord. Op deze wijze is het perfect mogelijk dat de openbare sector een belangrijke actor blijft in het aanbieden van ouderenzorg. ●

FRANK DE SMET
Partner BDO Public Sector